

Түндік	Үзік	Уық
Кереге	Киіз есік	Сықырлауық
Туырлық	Шаңырақ	Бау

Қазақтардың ежелгі баспанасы – киіз үй

ШАҢЫРАҚ – отбасылық жәдігер, әулет жалғастығының белгісі. Оны еш уақытта төңкеруге және жерге тастауға болмайды

Киіз үйдің ауа температурасы қысқа кайты. Оны реттеп отыруға болады

Далада	Киіз үйде
+25-27 °C	+17-19 °C
-30-35 °C	+5-8 °C

Жігіздерді қоса есептегенде киіз үйдің жалпы салмағы **300-400 килә** - бір түйе көтере алатын жүктің шамасы

Табалдырықты аяқпен бик, ал маңдайшаны төмен етіп жасайды. Сап бойында киіз үйге оң айнап, басты иелі еру керек. Бұл сәзді қабылдаған үйге деген үлкен құрметіңді білдіреді

Киіз үйді әдетте 2-3 адам 1 сағаттың ішінде құра алады

1. Кереге

(Жазылмалы торқаз қабырға) Алдымен керегені орнатады. Керегенің жеке бөліктерін қанаттары деп атайды

2. Шаңырақ

(Үйдің уық қарайтын дөңгелек шәңбері) Шаңырақты үлкен бағанмен қотарады

3. Уықтар

(Шаңырақ пен керегені бекітеді) Шаңырақтың оықтарына айнала шаңшылып, керегенің басына тізіле байланады

4. Сықырлауық

Естің екі жақтағы таяғыштарына киіз үйдің жарма есіп бекітеледі

5. Киіз

Үйдің сүйегі толық құрылғаннан кейін, оның сыртын киізбен жабады. Сосын киізді арнайы баумен уықтарға байлайды. Киіздің төрт түрі болады

Киіздің төрт түрі болады:

1. Туңдылық (Керегелерге жабылады)
2. Түндік (Шаңырақтың үстіне)
3. Түзік (Уықтардың үстіне ала жабылады)
4. Киіз өсік (Киіз үйдің есігін сыртынан жауып тұрады)

Киіз үйдің сүйегін кепкен талдан, жіңішке қайыңнан немесе теректен жасайды